# Kartlegging og verdsetting av friluftslivs-områder

**Håndbok 25 - 2004**

**Utgiver:**
Direktoratet for naturforvaltning

**Dato:**
Desember 2004

**Antall sider:**
42

**Emneord:**
Friluftsliv
Kartlegging
Verdsetting

**Keywords:**
Outdoor recreation
Mapping
Valuation

**Bestilling:**
Direktoratet for naturforvaltning,
7485 Trondheim
Telefon 73580500
Telefaks 73580501
www.dirnat.no/publikasjoner

ISSN 0802-8370
ISBN 82-7072-580-3
TE 1101

**Refereres som:**
Direktoratet for naturforvaltning 2004. Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. Håndbok 25-2004.

**Foto forside:**
Bakgrunnsbilde: Erik Stabell
Skiløper: Nils-Yngve Berg
Blomster: Stine Ruud
Grønt bymiljø: Stine Ruud
Fisker: Stine Ruud

Ekstrakt:
Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder er et viktig kommunalt virkemiddel for å verne om arealer for friluftslivet, og for å sikre at befolkningen har mulighet til å drive et variert friluftsliv både i nærmiljøet og naturen for øvrig.

Håndboken er i hovedsak rettet mot de som arbeider med arealplanlegging og -forvaltning på kommunalt nivå, og beskriver hovedfaser i arbeidet med kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. Metoden er lagt opp slik at den skal være enkel og etterprøvbar, og at det lett kan redegjøres for hvilke vurderinger og kriterier som er lagt til grunn for arbeidet og det ferdige produktet. Det anbefales at arbeidet gjøres som ett ledd i den kommunale arealplanleggingen.

Et viktig mål for arbeidet er at resultatet presenteres i en hensiktsmessig form. Det anbefales at kartene digitaliseres, slik at de kan presenteres i ulike målestokker, sammen med annen temainformasjon, legges ut på Internett osv. I kommuner med en aktiv bruk av GIS bør resultatet tilrettelegges i kommunens innsynsverktøy.

Abstract:
Mapping and valuation of outdoor recreation areas is an important instrument for municipalities to protect areas important for outdoor recreation, and to secure the public the possibility to participate in a variety of recreational activities, both close to home and in nature areas.

The manual is intended for local planners and land use managers at municipal level, and describes the main stages of mapping and valuation of recreation areas. The methodology is simple to use and to check afterwards, and makes it easy to account for the assessments and criteria underlying the process and the final product. It is recommended that the work be part of the municipal land-use planning process.

An important aim of the work is to ensure that results are presented in an appropriate format. Maps should be digitized for multiple scale presentation togheter with other thematic information, web publishing etc. Municipalities who are active users of GIS should accomodate the results to fit their GIS tools.

# FORORD

I mange sammenhenger er det behov for å få fram verdien ulike områder har for utøvelse av friluftsliv. Formaliserte verdsettingsprosedyrer for friluftslivsområder finnes i dag, men de er i hovedsak knyttet opp mot konsekvensutredninger. Verdsetting av friluftslivsområder foregår imidlertid også i en rekke andre sammenhenger. I kommunene blir kartlegging og verdsetting av naturgrunnlaget stadig viktigere som beslutningsgrunnlag i arealplanleggingen.

Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser bl a at det foregår en langsom nedbygging av åpne arealer som er potensielle friluftslivsområder for innbyggerne i byer og tettsteder. SSB sin analyse av åpne arealer innen tettsteder antyder at ca 7 % er nedbygd i perioden 1999 til 2002. Mange av disse områdene kan sikres gjennom aktiv bruk av plan- og bygningsloven, men utbyggingspresset som spesielt by- og tettstedskommunene står overfor, utgjør ofte en trussel for denne type areal.

For å oppnå målet om at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv i nærmiljøet og i naturen ellers, er det viktig å ivareta et bredt spekter av områder med forskjellige kvaliteter som gir befolkningen mulighet til å utøve friluftsliv ut fra egne preferanser og der de helst ønsker. Håndboken er i hovedsak utarbeidet som en faglig veileder til bruk i det kommunale arbeidet med å kartlegge og verdsette slike områder i en kommune. Håndboken anbefaler primært at prosessen integreres i kommunens arbeid med arealdelen til kommuneplanen, og brukes som grunnlag i all arealplanlegging og virksomhetsarbeid for friluftsliv. Håndboken bør sees i sammenheng med DN-håndbok nr. 6. *Planlegging av grønnstruktur i byer og tettsteder*, DN-håndbok nr. 23-2003 *Grønn by …arealplanlegging og grønnstruktur* og DN-håndbok nr. 24-2003 *Marka – Planlegging av by- og tettstedsnære naturområder*.

Håndboken er utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning, i samarbeid med Skien kommune, Sarpsborg kommune, Den Norske Turistforening og Statens kartverk. Sekretær for arbeidet har vært konsulentfirmaet Grønn Planlegging. Alle samarbeidsparter har bidratt aktivt i utformingen av håndboken. Grafisk utforming er utarbeidet av Guri Jermstad.

Trondheim, desember 2004
Janne Sollie
Direktør